

בערב הסתהפתי בישיבת סועצת האיחוד. הרצאתי על החלוקה. ההרצאה נגמרה באחת בלילה - ולא היו מספיק כסובן וויכוחים.

לצערי הרב טרט בא טבנקין. אומרים לי שהוא יבוא רק במוצ"ס.

אחרי ההרצאה שוחחתי עם ברל. הוא עומד בסמקנותו. יש יסוד לא קטן לסמקנות זו, ושום חשש לא זר לי. אך בסמקנות בלבד אין עושיט מוט.

30.7.37

בבוקר נפתח הוויכוח הפוליטי. חברי הקיבוץ דרשו דחיתו. לא נחת מהם הייתי רוצה כשהוטו של טבנקין בוויכוח זה - אבל מועד הקונגרס לא ניתן להדחות, בטרם יפתח הקונגרס עלינו לדעה לאן מנינו מועדות.

הבינותי מדברי בנקובר שחברי הקבוץ (לא כולם שוללים) המתנגדים לחלוקה לא יקבלו הכרעת הרוב - אך הרוב יהייב חלוקה.

צוריק, 12.8.37

היום נכתימה המערכה השנימית. 300 נגד 158 הצביעו בעד יפוי-כוח להנהלה לנהל טו"מ על יסוד מדינה עברית. כשליש איש נמנעו - מקצתם בהסמכות בלויה, רובם - בעזיבה מוקדמת של האולם. סיעות הכזרחי ואולי גם קבוצת ב' "והמדינה" כמו חבריהם להצביע נגד - ואלה שלא רצו להכנע לא באו להצבעה.

אולם בין "הסחייבים" נמצאו כל "השוללים" שלנו - מלבד אידלסון שנמנע. אין איפוא לפרט את כל ההצעה של מחייבי הטו"מ כהצבעה בעד המדינה.

הערב הסבירע בכערכה פנימית זו החלקה במיעה שלנו. ששה או שבעה ימים נמשך הערב. פתחתי את הוויכוח ביום בואי לצוריק, 29 ליוני, וביום סיימתי תסובתי לוויכוח. עמדת הטיעה נבעה רק ביום . הגענו לסרות חלוקי דעות תכופות לכסמנה מוסכמת, והיה ביור שזו תהיה המסקנה של הקונגרס.

השוללים השתמשו בנימוקים ציוניים (ביטול מנדט, חלוקת הארץ, יסוד מדינה ערבית בחלק של הארץ ובסמך הבית הלאומי), בנימוקים פסידו-ציוניים ובנימוקים אנטי-ציוניים. בעמדתם נחבלה מלבד האדיקות הרבה באחידות הארץ ובאמונה ציונית עיוורת, שבלעדיה קשה להיות ציוני, גם מידה רבה של סנווריס פוליטיים, בסלנות והזיה פוליטית, ההעלמות מעובדות קטנה, מרות ועקשניות, הגזמה חולנית בערך החצויה הכתובה, הפרזה בחיוב של המנדט, אידיאליזציה תמוהה של מסטר המנדט, השלגה מלאכותית באפשרויות הגדולות של "הטשח הערבי" וזלזול פושע כוזב ואנטי-ציוני באפשרות ההתיישבות של "הטשח היהודי", סילוף אסמל "השאלה הערבית" למטרת הדיסקוסיה וחוסר כל הערכה והודיה בחשיבות שלטון יהודי ועצמאות יהודית.

קשה היה לראות איך מוח חריף ואנליטי של יצחק מנפת אח ערכה של ועדת המנדטים והחלות של המנדטור בחבר הלאומים כשהוא סבאר את החיוב של המנדט, כהעלם לגמרי מהבקורת הטרה והזועמת (והבלתי צודקת בהכללה והגזמה) שהיה חסיד מוחת על הפשלת הכנדט ופקידיה בארץ - ומטיל אימים עלינו בסכנות האימפריאליזם הצבאיות למדינה יהודית כשאין לה המגן של ועדת המנדטים...

הוויכוח של השוללים בקונגרס עמד על רמה נמוכה מזו שבסיעה. כאן נחערבבה מידה רבה של דימגוגיה זולה שלא הייתה מורגשת כלל בוויכוח בסיעתנו. חזן השתמש כמעט בארגומנטציה אנטי-ציונית בלבד, והעלים מהקונגרס את ההתנגדות הפרינציפיונית של השה"צ למדינה עברית. נאוכו של אוסישקין היה למטה מכשרונו הדבורי הרגיל: גיבוב של מליצות תפלות. עוזרונו הפוליטי לעומת זה הגיע הפעם לשיא חדש. אנני "המדינה העברית" כמובן הזהירו בדימגוגיה הרגילה שלהם, והמזרחי להג כדרכו בנימוקים פסידו-דתיים וריוויזיוניסטיים כביכול.

אף אחד מהשוללים לא סתר את נימוקי המחייבים. נדמה היה שאינם מקשיבים כלל לדברינו. "שוללים" רבים במפלגות אחרות היו בעצם "אנוסים" ודיברו נגד הכרהם השנימית. גם בנימוקי המחייבים היו כמה נימוקים פסולים: המנדט כת. שאר חלקי הארץ אינם שווים כמעט כלום. חוסר-אוננו, נציל מה שיש להציל וכדומה.